

Protocol opstart basisonderwijs

Dit protocol is opgesteld door PO-Raad, AOb, CNV Onderwijs, FVoV, en AVS, in afstemming met Ouders & Onderwijs, het Lerarencollectief, Boink, BMK, BK, Voor Werkende Ouders, OCW en SZW. Het dient als handreiking voor de sector bij het opstarten van de scholen. Het kabinetsbesluit tot het heropenen van de scholen is leidend. In dit protocol wordt ingegaan op een aantal praktische aspecten rondom veiligheid en hygiëne waar rekening mee gehouden kan worden als de scholen weer opengaan. Dit protocol wordt door partijen aangepast naar aanleiding van ervaring uit de praktijk en is daarmee een levend document. Bij de heropening zijn scholen en werknemers niet gehouden aan het onmogelijke, er kunnen goede redenen zijn om op onderdelen af te wijken van dit protocol (handreiking).

Versie 6 mei 2020

1. Alle leerlingen gaan vanaf 11 mei de helft van de tijd naar school.
2. Scholen beslissen zelf hoe zij de 50% onderwijstijd inrichten, waarbij wel uit wordt gegaan van hele dagen onderwijs (om zo min mogelijk verplaatsingsbewegingen van leerlingen en ouders te creëren en de aansluiting bij de Buitenschoolse Opvang zo optimaal mogelijk te houden).
3. Tussen leerlingen hoeft geen 1,5 meter afstand bewaard te worden.
4. Tussen personeelsleden en leerling moet zoveel mogelijk 1,5 meter afstand bewaard worden.
5. Tussen personeelsleden onderling moet 1,5 meter afstand bewaard worden, tenzij nabij contact voor de werkzaamheden noodzakelijk is.
6. De beschikbare ruimte in het schoolgebouw dient optimaal ingezet te worden, zodat zo veel mogelijk afstand tussen leerlingen, en tussen leerlingen en leraren gecreëerd wordt.
7. Er wordt gebruik gemaakt van vaste cohorten. Dit betekent dat alle leerlingen van de school worden verdeeld in twee helften en de samenstelling van die helften wijzigt niet. De leerlingen rouleren niet over de cohorten. Scholen streven ernaar om kinderen uit 1 gezin zoveel als mogelijk in hetzelfde cohort te plaatsen.
8. De cohorten zijn niet gelijktijdig aanwezig in de school.
9. Bij de uitvoering van dit protocol wordt de medezeggenschapsraad betrokken op basis van de WMS, waarbij de termijnen voor overleg in redelijkheid worden ingevuld, zodanig dat snel besluiten kunnen worden genomen.

Basis

100% van de leerlingen, 50% van de tijd fysiek onderwijs.

I Algemeen

1	Algemene RIVM richtlijn Veiligheidsrisico's	<p>Nieuwe richtlijn RIVM is het uitgangspunt. Specifiek zijn de volgende maatregelen van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tussen leerlingen hoeft geen 1,5 meter afstand bewaard te worden. • Tussen personeelsleden en leerling moet zoveel mogelijk 1,5 meter afstand bewaard worden. • Tussen personeelsleden onderling moet 1,5 meter afstand bewaard worden, tenzij nabij contact voor de werkzaamheden noodzakelijk is. • Scholen melden zich bij de GGD wanneer sprake is van een ongewoon aantal leerlingen met ziekteverschijnselen (zie hoofdstuk IV).
2	Fysiek contact	<ul style="list-style-type: none"> • Volwassenen houden anderhalve meter afstand van elkaar. • Iedereen wast goed zijn/haar handen en meerdere keren per dag voor ten minste 20 seconden. • Er worden geen handen geschud. • Hoesten/niezen in de elleboog. • Niet aan je gezicht zitten.
3	Hygiënemaatregelen	<p>Scholen dragen er zorg voor dat de algemene hygiënevoorschriften van het RIVM zoveel mogelijk worden nageleefd: www.rivm.nl/hygienerichtlijnen/basisscholen.</p> <p>Denk hierbij aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Handenwassen met water en zeep: begin schooluren, voor de pauze, na de pauze, na toiletgang. • Gebruik van papieren handdoekjes. • Oppervlakten reinigen met water en zeep. <p>Een of meerdere personeelsleden moeten verantwoordelijk worden gesteld voor de uitvoering van deze hygiënemaatregelen.</p> <p>Specifiek zijn de volgende maatregelen van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Scholen dragen er zorg voor dat de algemene hygiënevoorschriften van het RIVM zo veel mogelijk worden nageleefd. • Personeelsleden dragen géén persoonlijke beschermingsmiddelen.
4	Hygiëneregeling leermiddelen	<p>Leermiddelen, speelgoed, speelmaterialen, devices en werkplek dienen bij gebruik door meerdere leerlingen met regelmaat schoon gemaakt te worden met water en zeep. Ook materialen die met regelmaat door meerdere leerkrachten worden gebruikt worden met regelmaat schoon gemaakt met water en zeep.</p>
5	Schoonmaak	<p>Dagelijks intensieve schoonmaak.</p>
6	Afstand personeel	<p>Tussen personeelsleden onderling moet 1,5 meter afstand bewaard worden, tenzij nabij contact voor de werkzaamheden noodzakelijk is.</p>

II Aanwezigheid van leerlingen op school en lesaanbod

1	Focus	100% van de leerlingen, 50% van de onderwijstijd fysiek onderwijs.
2	Aanwezigheid van leerlingen op school en lesaanbod	<p>Uitgangspunt is dat in de school maximaal de helft van de leerlingen aanwezig is om zodoende zoveel mogelijk ruimte tussen de leerlingen, maar vooral tussen de volwassenen en leerlingen te creëren. Daarbovenop mogen leerlingen die gebruik maken van noodopvang aanwezig zijn (leerlingen van ouder(s)/verzorger(s) in cruciale beroepen en leerlingen uit kwetsbare groepen).</p> <p>Specifiek zijn de volgende maatregelen van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De beschikbare ruimte in het schoolgebouw dient optimaal ingezet te worden, zodat zo veel mogelijk afstand tussen leerlingen, en tussen leerlingen en volwassen gecreëerd wordt. • Er wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van vaste cohorten. Dit betekent dat alle leerlingen van de school worden verdeeld in twee helften en de samenstelling van die helften wijzigt niet. De leerlingen rouleren niet over de cohorten. • De cohorten zijn niet gelijktijdig aanwezig in de school. • De school stelt zelf groepen samen voor het onderwijsaanbod, waar nodig in afstemming met Buitenschoolse Opvang. • De (samengestelde) groep leerlingen waaraan lesgegeven wordt, blijft gehandhaafd in de pauze. Gescheiden van andere (samengestelde) groepen.
3	Consequenties voor lestijd	<p>De leerlingen krijgen de helft van hun reguliere onderwijstijd aangeboden op school.</p> <p>De leerlingen gaan volledige dagen naar school. Het aanbod wordt aangevuld met een vorm van onderwijs op de dagen dat leerlingen niet op school zijn passend binnen de mogelijkheden. Omdat de leraar volledig belast is met het verzorgen van fysiek onderwijs, ligt daar de focus op. De vorm van onderwijs voor de leerlingen die niet op school zijn, kan bijvoorbeeld bestaan uit huiswerkopdrachten.</p> <p>Specifiek is de volgende maatregel van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Scholen beslissen zelf hoe zij de 50% onderwijstijd inrichten, waarbij wel uit wordt gegaan van hele dagen onderwijs.
4	Consequenties voor aanbod	<p>Er geldt een gereduceerd onderwijsaanbod, scholen hebben de ruimte om zelf keuzes te maken passend bij de situatie.</p> <p>Specifiek is de volgende maatregel van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Groepsactiviteiten zoals schoolreisjes, vieringen en excursies gaan niet door.
5	Consequenties voor les op afstand	<p>Fysiek onderwijs wordt zoveel mogelijk aangevuld met een vorm van onderwijs op afstand. Scholen zorgen tenminste voor verwerkingsmateriaal/oefenstof op de dagen dat leerlingen niet op school komen. De vorm van afstandsonderwijs geeft de school vorm binnen de mogelijkheden, geen school wordt voor het onmogelijke gehouden en houdt rekening met de belastbaarheid van het onderwijspersoneel.</p> <p>Specifiek is de volgende maatregel van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor de dagen dat leerlingen niet op school zijn, organiseert de school een vorm van onderwijs.
6	Ondersteuning door ouder(s)/verzorger(s) bij leeractiviteiten	<p>Er is geen ondersteuning door ouder(s)/verzorger(s) mogelijk in de school. Ondersteuning door ouder(s)/verzorger(s) is enkel bij onderwijs op afstand. In te vullen door de school.</p>
7	Ondersteuning van leerlingen door (externe) professionals in de school	<p>Personen die de zorg in de school verlenen, dragen geen persoonlijke beschermingsmiddelen maar houden wel te allen tijde 1,5 meter afstand tot personeelsleden.</p> <p>Specifiek is de volgende maatregel van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorgverlening in de school door bijvoorbeeld ambulante jeugdhulp kan weer worden opgestart.
8	Contact ouder(s)/verzorger(s)	<p>Er is geen fysiek contact tussen onderwijspersoneel en ouder(s)/verzorger(s) (cf RIVM richtlijn). Oudergesprekken vinden digitaal plaats. Ouder(s)/verzorger(s) zijn niet aanwezig in het schoolgebouw en op het plein.</p>

III In en rondom schoolgebouw

1	Consequenties schoolgebouw en faciliteiten	De beschikbare ruimte in het schoolgebouw dient optimaal ingezet te worden, zodat zo veel mogelijk afstand tussen leerlingen, en tussen leerlingen en volwassen gecreëerd wordt. Dat vraagt eveneens om een ruimere opstelling in lokalen.
2	Schoolplein	Klassen maken gescheiden van andere klassen gebruik van het schoolplein. Ouders begeven zich niet op het schoolplein of in de school.
3	Looproutes in de school	De school hanteert looproutes, waar mogelijk eenrichtingsroutes. Dit betekent maatwerk voor iedere school.
4	Binnenkomst en looproutes door school	Plek aanwijzen waar leerlingen afscheid van ouder(s)/verzorger(s) kunnen nemen voordat zij het schoolplein/de school betreden. Personeel staat buiten om halen en brengen in goede banen te leiden. Specifiek zijn de volgende maatregelen van kracht: <ul style="list-style-type: none"> • Ouder(s)/verzorger(s) komen niet op het schoolplein of in de school. • Leerlingen worden door maximaal één volwassene opgehaald. • Scholen zorgen ervoor dat er gespreide breng- en haaltijden worden ingesteld indien niet elk lokaal eigen ingang van buiten naar binnen heeft.
5	Pauzebeleid	De (samengestelde) groep leerlingen waaraan lesgegeven wordt, blijft gehandhaafd in de pauze. Gescheiden van andere (samengestelde) groepen.
6	Leerlingenvervoer	De gemeente organiseert het leerlingenvervoer voor de kinderen in het speciaal (basis) onderwijs op de reguliere wijze. De koepelorganisatie voor het Bedrijfspersonenvervoer heeft haar eigen coronaprotocol. Meer informatie over het taxivervoer vindt u via: www.taxipro.nl/contractvervoer/2020/04/25/protocol-leerlingenvervoer-geen-onderlinge-afstand-of-mondkapjes-nodig/ . Specifiek zijn de volgende maatregelen van kracht: <ul style="list-style-type: none"> • De gemeente organiseert het leerlingenvervoer voor leerlingen in het (speciaal) onderwijs op de reguliere wijze. • Er is geen afstandscriterium voor leerlingenvervoer in het (speciaal) onderwijs. • Er is geen maximum aantal leerlingen in het leerlingenvervoer. • Het is niet nodig om te werken met afscheidingsschermen of persoonlijke beschermingsmiddelen (zoals mondkapjes). • Ouders/verzorgers moeten wel op afstand blijven en betrokken partijen krijgen het advies om te komen tot een werkwijze waar iedereen zich prettig bij voelt.

IV Gezondheid		
1	Medisch handelen	<p>Medische handelingen kunnen zonder extra persoonlijke beschermingsmiddelen worden uitgevoerd.</p> <p>Wanneer intensieve medische of verpleegkundige zorg in het regulier én speciaal (basis)onderwijs moeten worden uitgevoerd waarbij normaal gesproken handschoenen worden gedragen, wordt geadviseerd deze nu ook te dragen. Extra middelen, zoals mondkapjes, zijn niet nodig.</p>
2	Wegstuurbeleid	<p>Cf richtlijn RIVM: wanneer een personeelslid gedurende de klachten ontwikkelt zoals genoemd in paragraaf 4, gaat het personeelslid naar huis.</p> <p>Cf richtlijn RIVM: wanneer een leerling gedurende de dag klachten ontwikkelt zoals genoemd in paragraaf 3, gaat de leerling naar huis. De leerling gaat dan ook niet naar de BSO en kan ook geen gebruik maken van de noodopvang.</p> <p>Gebruik geen temperatuurmeting als indicator. Zonder uitzondering moet een leerling of personeelslid met klachten naar huis. Een temperatuurmeting bij twijfel kan juist onduidelijkheid geven. Specifiek is de volgende maatregel van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> Als een leerling ziek wordt, wordt het direct door een ouder/verzorger opgehaald.
3	Thuisblijf regels – gezondheid leerlingen	<p>De school past de adviezen en richtlijnen van het RIVM toe:</p> <ul style="list-style-type: none"> Een leerling met de volgende (luchtweg)klachten blijft thuis: <ul style="list-style-type: none"> Neusverkoudheid. Hoesten. Moeilijk ademen/benauwdheid. Een leerling met koorts boven 38 °C blijft thuis. Een leerling moet tenminste 7 dagen thuisblijven en uitzieken, en mag pas weer naar school en de opvang als hij/zij na deze 7 dagen ook 24 uur geen klachten meer heeft. Als iemand in het huishouden van de leerling koorts boven 38 °C en/of benauwdheidsklachten heeft, blijft de leerling ook thuis. Als iedereen binnen het huishouden 24 uur geen klachten heeft, mag de leerling weer naar school en de opvang. Als iemand in het huishouden van de leerling getest is voor COVID-19 en een positieve uitslag heeft, moet de leerling wachten tot die persoon 24 uur klachtenvrij is en dan 14 extra dagen thuisblijven. Bij een ongewoon aantal leerlingen met klachten (tenminste drie leerlingen per groep) neemt de school contact op met de GGD. <p>Specifiek zijn de volgende maatregelen van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> Leerlingen met klachten worden zo mogelijk getest door de GGD met toestemming van ouder(s)/verzorger(s), volgens het landelijk testbeleid en opgestelde uitgangspunten. Leerlingen die behoren tot een risicogroep kunnen worden vrijgesteld van fysiek onderwijs (beslissing van ouder(s)/verzorger(s) in overleg met de school). <p>Leerlingen van wie gezinsleden tot een risicogroep behoren kunnen worden vrijgesteld van fysiek onderwijs (beslissing van ouder(s)/verzorger(s) in overleg met de school).</p>

IV Gezondheid

4	Thuisblijf regels – gezondheid personeel	<p>De school past de adviezen en richtlijnen van het RIVM toe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een personeelslid met de volgende (luchtweg)klachten blijft thuis:<ul style="list-style-type: none"> • Neusverkoudheid. • Hoesten. • Moeilijk ademen/benauwdheid. • Een personeelslid met koorts boven 38 °C blijft thuis. • Een personeelslid moet tenminste 7 dagen thuisblijven en uitzielen, en mag pas weer naar school als hij/zij na deze 7 dagen ook 24 uur geen klachten meer heeft. • Als iemand in het huishouden van het personeelslid koorts boven 38°C en/of benauwdheidsklachten heeft, blijft het personeelslid ook thuis. • Als iedereen binnen het huishouden 24 uur geen klachten heeft, mag het personeelslid weer naar school. • Als iemand in het huishouden van het personeelslid getest is voor COVID-19 en een positieve uitslag heeft, moet het personeelslid wachten tot die persoon 24 uur klachtenvrij is en dan 14 extra dagen thuisblijven. • Personeelsleden met klachten nemen contact op met de arbo-arts. <p>Specifiek zijn de volgende maatregelen van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personeelsleden met coronagerelateerde klachten worden getest conform het landelijk testbeleid en opgestelde uitgangspunten. • Personeelsleden die in een risicogroep vallen, kunnen worden vrijgesteld van werk op school (keuze medewerker in overleg met de bedrijfsarts of behandelaar en werkgever). • Personeelsleden met gezinsleden die in een risicogroep vallen, kunnen worden vrijgesteld van werk op school (keuze medewerker in overleg met de werkgever). • Een personeelslid dat niet tot de risicogroep behoort maar zich wel ernstig zorgen maakt, gaat hierover in gesprek met zijn werkgever. In dat gesprek wordt beoordeeld of tot afspraken gekomen kan worden over de precieze invulling van de werkzaamheden.
---	---	--

V Capaciteit			
	1	Beschikbaarheid personeel	Bij afwezigheid van personeel wordt (indien mogelijk) vervangen.

VI Opvang			
	1	Noodopvang kinderen in kwetsbare posities en leerlingen van ouder(s)/ verzorger(s) met cruciale beroepen	De noodopvang voor kinderen in kwetsbare posities en voor leerlingen van ouders met cruciale beroepen blijft bestaan. Afstemming met betrokken organisaties is hierbij van belang. Bij noodopvang dient rekening gehouden te worden dat er tussen groepen wisselende samenstellingen zoveel mogelijk worden beperkt.
	2	Tussenschoolse opvang	Dit kan in stand gehouden worden mits de regels van dit protocol in acht worden genomen. Dat betekent dat ouder(s)/verzorger(s)/ vrijwilligers deze taak in principe niet op zich kunnen nemen, maar dat de tussenschoolse opvang waar mogelijk door onderwijspersoneel uitgevoerd dient te worden.
	3	Kinderopvang	Buitenschoolse opvang is alleen op de dagen dat kinderen fysiek naar school gaan.

VII In te vullen door scholen in overleg met medezeggenschap, waarbij de gevraagde termijnen voor overleg met GMR naar redelijkheid worden ingevuld, zodanig dat snel besluiten kunnen worden genomen.			
	1	Brengen en halen van leerlingen	Opties: <ul style="list-style-type: none"> • Hebben leslokalen eigen buitendeuren: benut deze voor brengen en halen. • Heeft de school meerdere ingangen: maak helder per in- en uitgang welke leerlingen die in- en/of uitgang gaan gebruiken. • Heeft de school maar één ingang, faseer dan de toegang. Dit kan met een bel, maar dit kan ook met vastgestelde tijdstippen. • Er worden vaste plekken aangewezen voor het afscheid nemen. • Personeel staat buiten om halen en brengen in goede banen te leiden.
	2	Jassen en kapstokken	Opties: <ul style="list-style-type: none"> • Leerlingen hangen eigen jas aan achterkant stoel. • Leerlingen maken gebruik van kapstokken van meerdere lokalen.
	3	Personeelskamer	Opties: <ul style="list-style-type: none"> • Indien de personeelskamer het toelaat kan het personeel met ten minste twee stoelen tussen elk personeelslid de personeelskamer gebruiken. • Lunchen in eigen lokaal, na lestijd direct naar huis. • Lunch met één ander personeelslid in een lokaal met inachtneming van 1,5m afstand.